30 Νοεμβρίου 2014

Ο Πρωτόκλητος Μαθητής του Χριστού, Απόστολος Ανδρέας

/ Πεμπτουσία

Image not found or type unknown

Ο Απ. Ανδρέας ήταν ένας από τους δώδεκα μαθητές του Κυρίου. Καταγόταν από την Βηθσαϊδά, πόλη που βρισκόταν στη δυτική όχθη της λίμνης Τιβεριάδας. Εργαζόταν στην οικογενειακή επιχείρηση του πατέρα του Ιωνά, που εκμεταλευόταν την πλούσια σε ψάρια λίμνη. Τα ευαγγέλια μας πληροφορούν ότι ανήκε σε μια ευκατάστατη οικογένεια και είχε οικονομική ευχέρεια.

apostAndreas1

Image not found or type unknown

«Η οικογένεια του Σίμωνος Πέτρου και του Ανδρέα, κατοικούσαν στην πρωτεύουσα της Γαλιλαίας, την Καπερναούμ, και όπως έχει δείξει η αρχαιολογική σκαπάνη σε οικία πλούσια και μεγαλόπρεπη. Άρα το οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο των οικογενειών αυτών ήταν πολύ υψηλό, ιδιαίτερα για τα δεδομένα της εποχής εκείνης» (Γ. Πατρώνου, Κήρυγμα και Θεολογία τ. Α, σ. 175).

Υπάρχει η εντύπωση σε πολλούς ότι οι μαθητές ήταν φτωχοί και αγράμματοι ψαράδες. Το ότι ήσαν ψαράδες δεν τους απέκλειε από τη δυνατότητα της αποκτήσεως παιδείας που τότε δεν ήταν επάγγελμα. Μπορούσε κάποιος να εργάζεται χειρωνακτικά αλλά να είναι και μορφωμένος. Το ότι ήσαν αλιείς δεν σημαίνει ότι ήσαν αγράμματοι. Και ο Απ. Παύλος έχει μεγάλη μόρφωση, αλλά ήταν σκηνοποιός.

Ο Ανδρέας μαζί με τον αδελφό του Πέτρο ήσαν μαθητές του Τιμίου Προδρόμου και παρακολουθούσαν τη διδασκαλία του. Σ’ αυτούς έδειξε τον Κύριο λέγοντας: « *Ίδε ο αμνός του Θεού*». Τόσο εντυπωσιάστηκαν ώστε ακολούθησαν τον Ιησούν, όχι για να γίνουν μαθητές του, αλλά να συνομιλήσουν και να αποκτήσουν πείρα προσωπική ποιός ήταν αυτός που ο δάσκαλος τους χαρακτήριζε ανώτερό του. Συνομίλησαν ιδιαιτέρως σε κάποιο σπίτι που έμενε ο Κύριος. Το περιεχόμενο της συνομιλίας τους δεν μας παραδίδεται. Λέγεται μόνο: «*ην Ανδρέας ο αδελφός Σίμωνος Πέτρου εις εκ των δύο των ακουσάντων παρά Ιωάννου και ακολουθησάντων αυτώ*». Την επόμενη ημέρα ο Ανδρέας οδηγεί τον αδελφό του Πέτρο στον Κύριο. Τα γεγονότα αυτά δεν συνδέονται με την κλήση τους στο

αποστολικό αξίωμα. Ήταν μια πρώτη γνωριμία. Όπως γνωρίζουμε από τα ευαγγέλια ο Κύριος άρχισε τη δημόσια δράση του μετά τη σύλληψη και φυλάκιση του Προδρόμου.

Η οριστική κλήση του Ανδρέα και του Πέτρου γίνεται στις όχθες της λίμνης Τιβεριάδος με τα λόγια « *δεύτε οπίσω μου, και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων. Οι δε αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν αυτώ*». Ο απ. Ανδρέας κλήθηκε πρώτος από τον Κύριο γι' αυτό και ονομάζεται «Πρωτόκλητος». Στην Κ.Δ . ο Απ. Ανδρέας παρευρίσκεται στη θεραπεία της πεθεράς του Πέτρου, στη τέλεση του θαύματος του χορτασμού των πεντακισχιλίων, στη συνάντηση του Κυρίου με τους Έλληνες. Τότε μαζί με τον Φίλιππο λένε στον Κύριο την επιθυμία των προσύλητων Ελλήνων να τον συναντήσουν. Ο ευαγγελιστής Μάρκος παρουσιάζει τον Απ. Ανδρέα μαζί με άλλους τρείς μαθητές να ρωτά τον Κύριο για το πότε θα εκπληρωθεί η προφητεία καταστροφής της Ιερουσαλήμ. Στους καταλόγους των δώδεκα μαθητών πάντοτε αναφέρεται μαζί με τον αδελφό του Πέτρο. Για τελευταία φορά αναφέρεται στις Πράξεις των Αποστόλων μετά την Ανάληψη του Κυρίου να βρίσκεται μαζί με τους άλλους μαθητές στο υπερώο της Ιερουσαλήμ. Για την δράση του απ. Ανδρέα πληροφορίες έχουμε από τα απόκρυφα Ευαγγέλια, Πράξεις και Μαρτύρια που την περιγράφουν μυθιστορηματικά.

Τις παραπάνω πληροφορίες χρησιμοποίησαν εκκλησιαστικοί συγγραφείς. Αυτοί αναφέρουν ότι ο απόστολος κήρυξε στη Σκυθία (Αλανία, Ζηκχία και Ταυρική). Η Ρώσοι συνδέουν τη διάδοση του χριστιανισμού με τον Πρωτόκλητο μαθητή. Εκκλησιαστικοί συγγραφείς του 4^{ου} αι. γράφουν για τη δράση του αποστόλου στην Ηπειρο, και το μαρτύριο του στην Αχαΐα.

Ο απ. Ανδρέας θεωρείται ο ιδρυτής της Εκκλησίας του Βυζαντίου, της μετέπειτα Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, και μάλιστα χειροτόνησε ως πρώτο επίσκοπο τον Στάχυ, ένα από τους εβδομήντα αποστόλους του Χριστού.

Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο η ιερή μνήμη του Αγίου ενδόξου απ. Ανδρέα τιμάται ιδιαίτερα με Πατριαρχική και συνοδική θεία Λειτουργία από το 1759. Ο τότε Πατριάρχης Σεραφείμ ο Β΄ (1757-1760) καθιέρωσε με εγκύκλιο του (8/11/1759) λαμπρό εορτασμό «εν ψαλμοίς και ύμνοις και ωδαίς πνευματικαίς και φωτοχυσίαις λαμπραίς», αποτελεί δε τη θρονική εορτή του.

Πολιούχος της πόλεως των Πατρών θεωρείται ο Απ. Ανδρέας για τη δράση του και το σταυρικό μαρτύριό του. Προσέλκυσε στο Χριστό τη Μαξιμίλλα, σύζυγο του Ρωμαίου ανθύπατου Αιγεάτη, η οποία ενταφίασε και το λείψανο του μαζί με τον επίσκοπο Στρατοκλή, το οποίον χειροτόνησε ο απ. Ανδρέας ως επίσκοπο Παλαιών Πατρών. Μετά από πολλά χρόνια, το έτος 357 μεταφέρθηκε το ιερό λείψανο στη

Κων/λη, μάλλον όχι ολόκληρο και εναποτέθηκε στο ναό των Αγίων Αποστόλων. Ο αυτοκράτορας Βασίλειος Α΄ ο Μακεδών επέστρεψε στη Πάτρα τη τιμία καρά, η οποία παρέμεινε μέχρι το 1460. Ο Θωμάς Παλαιολόγος μετέφερε την κάρα του Αγίου Ανδρέα στη Ιταλία μετά την κατάληψη της Πελοποννήσου από τους Τούρκους και τη δώρισε στον Πάπα Πίο το Β΄ που την τοποθέτησε σε ναό του Αγίου Ανδρέα που χτίστηκε στη Ρώμη. Το 1964 επέστρεψε η αγία καρά του στην πόλη των Πατρών και βρίσκεται στο μεγαλοπρεπή ναό που ανήγειρε πρός τιμή του πολιούχου της.

Στο Άγιον Όρος εορτάζει με μεγαλοπρέπεια η Σκήτη του Αγίου Ανδρέου (Σεράι), κοντά στις Καρυές, η οποία ανήκει στη Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου.

Στη Κύπρο ο απ. Ανδρέας είναι ιδιαίτερα αγαπητός. Το βρισκόμενο στη κατεχόμενη Κύπρο (Καρπασία) μοναστήρι του συνδέεται με την ιστορία και την παράδοσή της. Ο άγιος πέρασε από τη περιοχή που είναι κτισμένο το μοναστήρι κατά τον 1^{ο}αι. μ. Χ. και δημιούργησε μια πηγή σε ένα βράχο (αγίασμα) με το νερό της οποίας θεραπεύθηκε το τυφλό παιδί του καπετάνιου. Αυτός από ευγνωμοσύνη έκτισε ναό πρός τιμήν του αποστόλου. Το σημερινό μοναστήρι γίνεται γνωστό από το 1855 όταν ο π. Ιωάννης Νικόλα Διάκου, που θεωρείται κτήτορας, από το Ριζοκάρπασο κτίζει τον καινούριο ναό που εγκαινίασε ο Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος στις 15 Αυγούστου 1867.

Η παράδοση για τη χρησιμοποίηση του σταυρού σε σχήμα Χ είναι δυτικής προελεύσεως και είναι του 12^{ου} ή του 13^{ου} αι. αναφέρεται όμως στους στίχους του συναξάριου. «Αντίστροφον σταύρωσιν Ανδρέας φέρει, φανείς αληθώς ου σκιώδης αντίπους» (Ο Ανδρέας υπέστη αντίστροφη σταύρωση, και φάνηκε στ’ αλήθεια πραγματικός αντίποδας του Κυρίου). Λόγω της μεταφοράς λειψάνων του Αποστόλου στη Σικελία από τον 11^{ο} αι. θεωρείται προστάτης της χώρας και μάλιστα το σχήμα Χ του σταυρού του θεωρείται εθνικό έμβλημα.

Όλα τα μαρτυρολόγια δέχονται ως ημέρα θανάτου του Απ. Ανδρέα τη 30^{η} Νοεμβρίου. Το έτος του μαρτυρίου είναι άγνωστο. Πιθανολογείται ότι εμαρτύρησε τους τελευταίους χρόνους της βασιλείας του Νέρωνα μετά το θάνατο των αποστόλων Πέτρου και Παύλου.

Ταις του σου Αποστόλου πρεσβείαις Χριστέ ο Θεός, ελέησον ημάς. Αμήν.